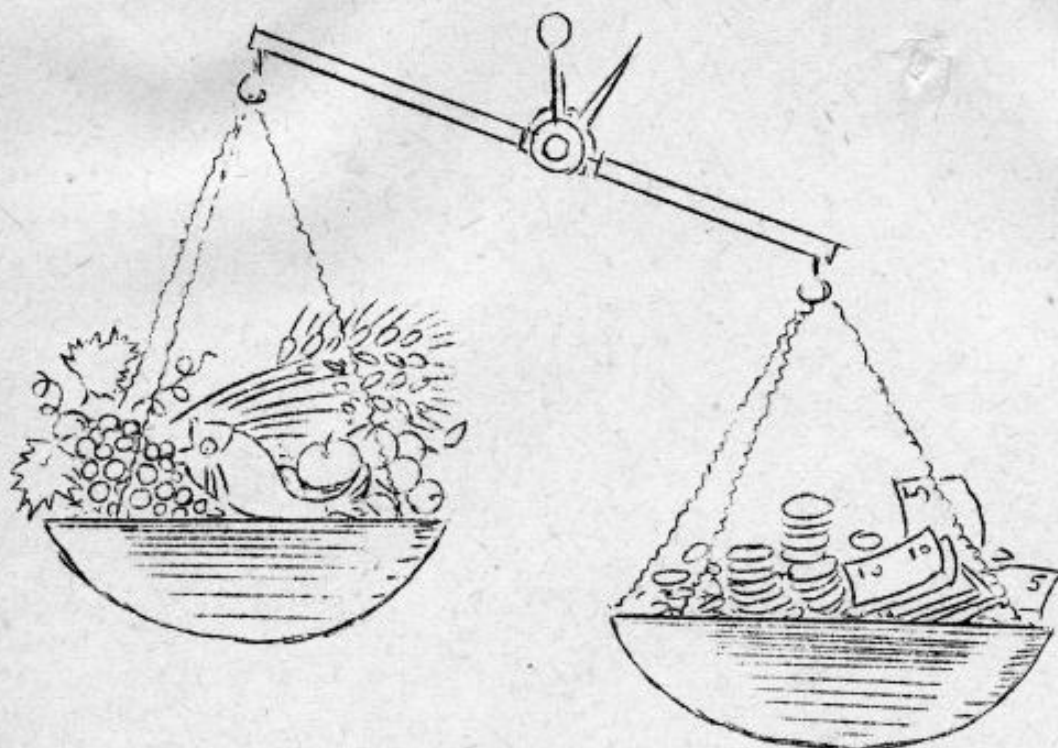

דברי הכפר

17-10-1957

מס. 44

שמיני עצרת-שמחת תורה ה'תשי"ח

לנשיא המדינה ולממשלה,

לצבא ההגנה לישראל,

להסתדרות העובדים ולמוסדות המיישבים,

ו לחברינו באשר הם שם,

איחולינו לשנה טובה ומבורכת

לשנת קבוץ גלויות!

לשנת הרמת קרן ישראל!

לאסתר וג'ו,

להולדת ירין

רוכ נחת ושמחה.

=====

לינקל ולמשק, בקבלת ה"וולוו", שאו ברכה.

זיכור

פקד-טיס יהודה אריה (ליאון)

ל י י ט מ ן ז"ל

נולד בלונדון, כ"ה סיון תרפ"ד (9-6-1924)

נפל בעת מילוי תפקידו

במבואות הנגב, כ"ב תשרי תש"ט (25-10-1948)

ח נ ן

ז ה ב י ז"ל

נולד בוינה, ג' סיון תר"פ (15-5-1920)

נלקח מאיתנו לאחר מחלה קצרה

כ"ז אלול תש"י (9-9-1950)

חנן הצטרף לתנועה בהיותו עוד בוינה, לפני נסיעתו לאנגליה ב-1939. שם הלך להכשרת חקלאית במקומות שונים ועם הקמת קבוץ-ההכשרה בניופורט פגנל הגיע לשם בין החברים הראשונים, ונשאר חבר באותו גרעין עד אחרי עלייתו ארצה. הקמת הבריגדה מצאה אותו בין האשונים המתנדבים, והקבוץ גם נתן את הסכמתו לגיוסו. זמן קצר אחר כך נוסד "קבוץ-העליה" בניופורט פגנל, וחנן הצטרף מיד כחבר. בשורות הבריגדה שירת באיטליה, צרפת, הולנד ובלגיה; והגיע גם ורכה לארץ, לכפר בלום, ששם נמצאו חבריו מקבוץ ההכשרה באנגליה, שהיוו את גרעין העליה הראשון שיצא את אנגליה אחרי המלחמה. כאשר גרעין זה סיים את הכשרתו עברו רוב חבריו לגלעד, בו בזמן שחנן נשאר בכפר בלום והצטרף אחר כך לגרעין "הבונים". יחד עם ג'וני היה הוא החבר היחידי מגרעין זה שעבר בתור סרקטוריס וגם המשיך בעבודת סרקטור בהיותו בחדרה, עיקר עבודתו שם הייתה בביצורים. בעלייתו למנסורה היה חנן בין ראשוני המתיישבים ועוד בעונה הראשונה בחלסה נכנס לפלחה, ועבר בו במסירות עד ליום בו פקדה אותו מחלתו, שממנה לא קם יותר. נחמיה.

לחנן חברי,

ראיתו לראשונה בגולה, בקרקטיני הבריגדה, בזמן המלחמה ופגשתיו שוב בדרך ארצה, בבואנו שנינו בעליה ג'; אבל רק בכפר בלום, בהגיעי שם אחר שחרורי ממחנה רפיח, הכרתיו כחבר מיועד לגרעין האנגלי, שבו התקבלנו יחד כמועמדים. תיכף התרשמתי משתיקתו ומצניעות הליכתו וכל אלה שידעו אותו יסכימו, שקשה היה למצא חבר מסור יותר לעבודה, ואחראי יותר בדיבוריו. עירי נשאר ממספחתו, שהושמדה בשואה, ואת משפחתו מצא בתוך החברה. נלקח מאיתנו לפני שהספיק לבנות בית בישראל, לאחר מחלה קצרה ופתאומית; ומצא את מנוחתו במורד החר, הנשקפת מעל למרחבי הגליל והחולה, שהיו כה אהובים עליו. יהי זכרו ברוך.

יצחק ע.

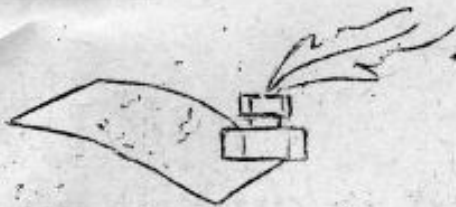
עברו זה עתה תשע שנים מאז שנפל חברינו ליאון במלחמת השחרור. זכורה לי היטב את דמותו הנעימה, וחיוכו טוב הלב. הוא היה חי את חיינו מתוך רצון עז להמריאו למרומים, וכפרצו הקרבות בתש"ח, ראה חובה לעצמו להתייצב בין ראשוני הטייסים שלנו, ועברו רק כמה חדשים וקופחו חיינו מעל לנגב, בפעולת הצלה, בנסותו להביא אספקה וציוד בדרך האויר לישובים מנותקים באזור. יחד השתתפנו במסיבת פרידה שנערכה לנו בחברה לפני צאתינו, הוא לחיל האויר ואני לחיל הים; ואז היה עוד רענן ומלא בטחון ביכולתו, והיה שם לקראת המשימה שתטיל על עצמו, לשוטף להיפגש עם האויב באויר ולהשמידו. אולם יד הגורל האכזרית חשיבה אותו והפילה אותו - קרבן יקר לחירות ישראל, והוא רק בדמי חיינו. תהה בשמתו צרורה, בין הקדושים, בצרור החיים.

ממאר ר.

לליאון,

אך מאז זמן היה אתנו אבל יקר היה לנו, והתחבב במהרה על כולנו. בשל מזגו העליון וחוש ההומור החד, שהתמזג בצורה מיוחדת במינה עם הופעה רצינית וכושר מחשבה מעמיקה. בתור כשרוני היה, בהרבה נושאים מעשיים ותרבותיים כאחד, וכמו שזה קורה לפעמים עם בעלי כשרון, היה גם נתון למצבי דכאון, שפקדו אותו לפתע, אך גם במהרה הרפו ממנו והוא היה חוזר אז להיות החבר המבדר והמבדה במקורו; וכך אנו גם זוכרים אותו בעיקר. כנפלו בזמן הגשת עזרה לישובי הנגב הנצורים תרם את המחיר המקסימלי ליסוד המדינה, ולנו נאכזר חבר יקר. שכזמן היותו אתנו היה נמנה בין טובי חברתינו, יוצאי קבוץ "שמריהו". תהה זכרו ודרך חיינו בר לרגלינו.

טומי.

בני חירות

נציגים לוועידת האיחוד : חציעו שסוזי, מיכאל ר. י. סמחה וג'ו ר. י. שתתפז כנציגים המשק בוועידת האיחוד הקרובה שתתקיים בתל יוסף. האסיפה הכללית קבלה חלק מהצעות אלו.

סידור בטונדה בחלסה : התקבלה הצעה להקים בטונדה בחלסה בשטח כולל של 48 ממ"ר שמחולק לחדר שינה, חדר אוכל (שניהם עם רצפה) וסככה פתוחה ביותרת הכניז (צד אחד פתוח). כוסף לזה הוצע להעביר את צריף העץ הקיים ולהעמידו כמחסן סגור ע"י מכון השאיבה. צריף הפח ישאר במקומו הנוכחי. מחכים לתוכנית סופית מהקבלן, ההוצאות המשוערות תגיענה ל-3/4000 ל"י.

גז למטבח ילדים : סוכס לקבל את בקשתם ולהקציב סכום של 300 ל"י לסידור גז. **ועדת חברה :** היות ומספר חברים יצאו מהועדה חציעו לצרף 2 עד 3 חברי מזכירות לוועדה, חציעו את ג'וני וג'ו ר. - האסיפה לא קבלה הצעות אלו והחליטו לצרף את לוי ואת ג'ו ר. לוועדה.

קבלת משפח מנדזיגורסקי (ראובן) : אחרי בירור מעמיק עם מיכל וינקל הוחלט להציע לאסיפה לקבלם לתקופה של שנה עם סטטוס של אורחים עובדים. האסיפה קבלה את ההצעה.

צביעת בית התינוקות : הוחלט לצבוע את בית התינוקות (החדש) בצבע פלסטי בעת שנחדש את הצבע, בזמן הקרוב.

תוכנית משק תשי"ח : בשישיבה ראשונה המוקדשת לעיון בתוכנית זו הוחלט להדפיס אותה כדי שתהיה מוכנה לדיון יותר מעמיק.

שליחות לאוסטרליה : לנצובת המצב שאין ברצוננו לנתק את הקשר החי עם התנועה באוסטרליה, ושאלו מובלים בין חברינו מספר לא מבוטל של חברים יוצאי יבשת זו, ראינו מקום לפתוח מחדש בדיון על שליחות לאוסטרליה. המזכירות החליטה להציע לאסיפה לחזור בה מהחלטתה הקודמת, מלפני 3 שנים, ולאשר את שליחותו של מיכאל ר. י. בעוד כחצי שנה.

בארותיים : ישראל מסר דו"ח על תקופת שהותו שם והכיע את הדעה שיש צורך דחוף להצטרף ההדרכה לעוד מספר שבועות, ממיוחד בשטח החברות.

דו"ח ועדת ההצעות : שלום נ. מסר על פעולת הועדה ועל ההתקדמות בחיפוש מזכיר, גנבר מפעל וסדרני עבודה חדשים. בנוגע לשני התקנים דיון רחב ודחוף היות ויצחק ג. צריך תיכף להשתחרר מעבודתו ולחזור הביתה. טרם סוכס הדיון והוטל על הועדה לסכס מיד את הצעותיה לגובר המפעל ולסדרני העבודה (לפי השיטה החדשה).

=====

מ ה מ ת ר ח ש ב מ ש ק ש ל נ ו .

חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים באספך
מגרנך ומיקבך, אתה וכנך ובתך, ועבדך
ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה
אשר בשעריך. שבעת ימים תחוג לה' אלוהיך
במקום אשר יבחר ה', כי יברכך ה' אלוהיך
בכל תבואתך ובכל מעשי ידך, והיית
אך שמח.

(דברים ט"ז, י"ג, וכו')

חג האסיף הנו במיוחד חג חקלאי, היות והאיכר כבר יודע להעריך את ברכת עמלו; גרניו מלאים והיבול הוכנס לאסט, בו בזמן שהוא כעת נח

קמעה לפני המאמץ המיוחד של הכנת השנה הבאה, בצפיו ליכולי ברכת חדשים ולגשמים בעתם.

גם אנו כבר גמרנו את השנה החקלאית וברצוננו בזה למסור מברכת ארמתינו, לפי הדו"חיים שמרכזי הענפים השונים מסרו לי - היה ברצוננו גם להקדיש את סיכומי הענפים השונים בסקירה מאת מרכז המשק, היוצא או הנכנס, אולם לדענוני ולהפסד כולנו, לא הצלחתי במשימתי ופרט למס שפתיים על חשיבות מסירת הסקירה, לא נתקלתי ברצון להגשים את זה, ועל החברים הסליחה.

העורך.

פלה

כדי לסכם את שנת תשי"ז אפשר לציין שעלינו ביכולים כרוב הגידולים, פרט לת"ק שבכלל לא הגיעו ליכול הממוצע של סורגום בארץ. אפילו אם נגמור את השנה בלי הפסד, אי אפשר לאמר שהשגנו את המטרה ואת האפשרויות שאפשר להשיג בענף זה. נדמה לי שלמדנו מהשגיות והאחריות בהכנת השטחים, גם לתבואות חורף וכוראי לתבואות קיץ. תוכניתנו לשנה הבאה יכולה רק להתבסס באם נדע לעבוד על המכשולים, שעמדנו גם לפניהם אשתקד, חוסר ידים עובדות, בבעלי מקצוע הטרקטור, ומחסור בטרקטורים וכלים בזמן הדרוש. בצד המקצועי של הפלחה נדמה לי שאנו מתחילים לאט לאט ללמוד ולחבין את הבעיות המיוחדות של השטחים השונים והמפוצלים שלנו. דבר חשוב שעשינו השנה הוא שנתנו לכל שטח מקום במחזור, אם במחזור פלחה או במחזור שלחין, בבית או בחלסה. באם נדע איך לשמור על ביצוע המחזור, יש לצפות ליכולים יותר גבוהים, וכתוצאה מזה, להכנסה יותר גבוהה, מאותה יחידה אדמה.

יוחנן.

פירוט היכולים

הערות	לפי תוכנית	לדונם	יצא כמיון	השטח וגודלו
למרות התקפת חזקה ע"י נכרזים של ספיח	160	160	58.-	1. חיסה חלסה 320
השטח, כל מעורי טובה	250	250	115.-	דרוז 460
	175	175	31.-	בית 175
	170	200	194.-	955
				2. תלתן פהלי
				דרוז 250
				בית 50
	50	80	24.-	300
אחרי ניקוי גידול ראשון	70	100	27.-	3. חילבה מנסורה 270
אחרי סיקול. מסיכה זו היה צורך להשאיר חלק מהשטח בלתי קצור (ירידה של 30 ק"ג/דונם בערך)				
טון מספרים לא סופיים היות וטרם גמרו את המלאי במגרל התחמיץ	1 1/4 טון	1 1/2 טון	170.-	4. תחמיץ תל דומאן 115
לפי ממוצע של 15 ק"ג				5. שחת
האיכות לא היתה מעולה במקומות וחלק היה מאיכות גרועה.			5679 חב'	180 דרוז
			" 5660	120 חלסה
			" 979	60 ראש פנה
			" 240	שטח א/2 (בית 25)
	350	480	12558 חב'	585
			187 1/2	
הפכו תיכף שטח של 75 ד.	150	70	5.-	6. תבואות קיץ
	150	90	22 1/2	דרוז 150
	150	-	27 1/2	ג' עונה ב' 250
				400

תוכנית זריעה תשי"ח

1060 דונם :	חיסה
" 460 :	שעורה
" 350 :	תלתן פהלי
" 100 :	מרעה דגן (ש"ש)
" 835 :	שחת
" 555 :	זבל ירוק
" 465 :	תבואות קיץ
" 295 :	תחמיץ חרטי

סה"כ : 4030 דונם

תוכנית זריעה תשי"ח (משחים)

1. מחזור בעל (בית) :	ג' עונה א' :	270 ד' :	חיטה.
	ג' עונה ב' :	250 "	שחת.
	שדה תעופה :	100 "	חיטה.
	עמק מנסורה א' :	215 "	תבואות קיץ.
	עמק מנסורה ב' :	220 "	שעורה.
	עמק מנסורה ג' :	200 "	זבל ירוק.
	חור טובה :	80 "	תלתן פהלי.
	ראש פנה :	55 "	תלתן פהלי.
2. מחזור שלחין (בית) :	א' 1/ :	40 "	תחמיץ חרפי.
	א' 2/ :	25 "	תחמיץ חרפי.
	ב' 1/ :	100 "	מרעה דגן (ש"ש)
	ב' 2/ :	45 "	תחמיץ חרפי.
	גבעת העץ א' :	110 "	זבל ירוק.
	גבעת העץ ב' :	45 "	תחמיץ חרפי.
	ראש פנה א' :	60 "	תחמיץ חרפי.
	ראש פנה ב' :	120 "	חיטה.
3. דרוו :	א' :	180 "	שעורה.
	ב' :	250 "	תבואות קיץ.
	ג' :	250 "	חיטה.
	ד' :	235 "	שחת.
	ה' :	235 "	תלתן פהלי.
	ו' :	235 "	זבל ירוק.
	קבעה :	60 "	שעורה.
4. חלסה :	} :		
		350 "	שחת.
		320 "	חיטה.
		545 "	
		1445 "	
		670 "	

ס"ה : 4030 ד'.

מספא זשעלחין

סלק בהמות : משטח של 27 דונם הורדנו 280 טון, ז"א 11 טון לדונם, שחנו, עבור כפר הנשיא, שיא בגידול זה. למדנו מהשגיעות שנעשו בעבר ולקראת השנה הבאה מצפים ליבולים יותר גדולים. התחלנו השנה בנסיון חדש לגידול סלק קיצי שיניב סלקים בחדשים נובמבר-דצמבר. גודל השטח רק 12 ד. נוסף על כך זרענו 18 ד. סלק חרפי בשטח "ראש פנה" ומקוויים להוסיף שטח בפברואר. על ידי כך נוכל לספק, במשך 8 חודשים בשנה, סלק לרפת.

מרעה דגן : כבכל שנה זרענו שטח של 40 ד. שעורה למרעה מוקדם עבור הצאן. המרעה היה מוצלח אמנם הסתכם יבול הגרעינים אחר כך רק כ-200 ק"ג. לד. לעומת 240 ק"ג אשתקד.

סורגים לגרעינים : סוף סוף התחלנו ב"גרעינים בהשקאה" בשטחי תל רומאן וראש פנה. הזריעה התאחרה, כרגיל, ועיבדנו 120 ד. שמהם נאכלו כ-40 ד. על ידי מזיקי קרקע בזמן הנביטה (דווקא החלקה על יד הכביש נפגעה הכי קשה). יתר השטח עלה יפה והבטיח יבול טוב, אמנם, כדוגמת ולפי הנסיון שרכשנו לנו בחלסה בעניין זה, היה צורך הפעולת שמירה וקציר מוקדם של הגרעין כדי להצילו מהצפרים.

מחזור זרעים : השנה התחלנו להכניס ולהסדיר את שטחי השלחין בבית למחזור זרעים. לרשותינו עומדים כ-550 ד. מרושחים ובהתחלת השנה הבאה נזרע את הגידולים לפי מחזור מתוכנן, שיהיה חמט-שנתי כדלקמן :

השטח וגודלו		תשי"ח		תשי"ט		תש"כ		תשכ"א		תשכ"ב	
סמל	קיץ	סתיו	קיץ	סתיו	קיץ	סתיו	קיץ	סתיו	קיץ	סתיו	קיץ
א' 110 ד.	זבל ירוק	דגן	תחמיץ מושגי (מקשה)	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי
ב' 90 ד.	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי
ג' 100 ד.	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה
ד' 125 ד.	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי
ה' 120 ד.	דגן	(מקשה)	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי	מרעה	תחמיץ מושגי

תלסה

הצעה זו אושרה ע"י המדריך הארצי לגידולי שדה ואנו מקווים לבצעה כהלכה. עורני עובד מספיק זמן בענף כדי שאוכל להביע דעתי על מצב העובדים בו, בכל אופן יש לי עזרה רצינית עם כניסתו של מרסל ולעת עתה אנו משתלטים על העבודה. ארי.

מאז הדו"ח האחרון עברו כמה חרשים ואנו מתקדמים לסיום עונת הגידולים בשטח. למרות המכשולים והקשיים הספקנו לזרוע 620 ד. תירס, אמנם באיחור של חודש ימים; 100 ד. מילונים בשתי חלקות של 50 ד. כ"א ובהפסקה של 3 שבועות בין הזריעות; הפסקה מתוכננת אפילו כשזה יצא גם כן בקצת איחור לגבי התוכנית. נוסף לזה זרעו 20 ד. אבטיחים ו-120 ד. תפוחי אדמה סתוניים. בזה שותתנו על כמה פעולות ניקוי של השטח לפני הזריעה יכולנו לגמור את הטמנת תפוחי האדמה בכמה ימים איחור בלבד, אבל התוצאות של הוויתורים האלו ניראים בשטח.

תירס : נכט כולו יפה בזמנו אבל כמו בכל האיזור והארץ הותקף בכל מיני מזיקים, היה לנו מזל ש"חמאוויר" היו באיזור לריסוס גידולי הכותנה בסכיבה וניצלנו את נוכחותם להיסוס רוב השטח כדי להתגבר על מכה זו. סיפלנו השנה בתירס כמו שכתוב בספר, לפי מידת יכולתינו ואפשרותינו, ויכולים לראות שהספרים צודקים. הגידול הגיע לגובה רב, כולו מעל ל-3 מטר, וכזה היה קצת קושי בהשקאות האחרונות, שגם נגמרו בשעה טובה ומוצלחת. לפני שבוע התחלנו בקטיף בחלקה הראשונה אחרי שהרכבנו על הקומביין הגדול את המכשיר לקטיף תירס שרכשנו בדיוק בזמן. היכול מבטיח רבות ובמידה שחברינו חזירי הבר לא יעזרו לנו יותר מדי בקטיף אפשר לצפון ליכול גבוה.

מילונים : החלקה המוקדמת נגמרה כבר ומצאנו שם מאט מאד מכות שמש, מאחר שרכשנו מרסס שלנו הספקנו לטפל במזיקים ובמחלות בזמן. החלקה השנייה מניבה כעת והמילון נראה יותר יפה מאשר בחלקה הראשונה. בחלקה זו למדנו שיעור נוסף בתורת ההשקאה שלא בנקל נשכח. המילונים מבשילים בבת אחת ובקושי גומרים בכל יום את האריזה, העמסה ואתר הסיידורים. קושי נוסף היה שהיות ואיחרנו בחודש בגידול התירס נכנסה התחלת הורדת המילונים בעונת ההש-קאה האחרונה של התירס, מה שהביא בעקבותיו שיבוש בדרכי הגישה לחלקה.

אבטיחים : מצב השטח בסדר ובזמן הורדת החלקה (כעת) אנו מקבלים מחיר די טוב.

תפוחי אדמה : היות ואין לנו הסיידורים הדרושים להנבטה מוקדמת של הזרעים, נסינו השנה לזרוע בלי זה וכנראה אין לחזור על נסיון זה. הספק הזריעה היתה טובה ונשארנו במסגרת י"ע לפי התוכנית, אבל הנביטה הקשה והמאוחרת עושה את הטיפול בשטח קשה ופרובלמתי. כך למשל יש התקפה של פרודניה (זחל פרפר לילה) על החלקות שנכסו כבר ויש צורך באיבוק; אבל היות ולא כל הפקעות נכסו יהיה צורך באיבוק נוסף, דבר שיגדיל את ההוצאות, ויגרם עוד פעם הפרעה בתוכנית ההשקאות של השטח.

חריש עמוק : חרשים שטח של 200 ד., וכבר עומדים לגמור את החריש. העבודה מתחלת באיטיות רבה בגלל הפנצ'ריש המרובים בכלי, שדי חל. בעצם עובד-ים על אותם החקלות שפגשנו אשתקד בעבודה זו באותו חכלי.

וכעת לכעית העובדים, הצוות הגדול, מאז הדו"ח האחרון, עם טרקטוריסט לזחל ואחד לפרגוסון. הם התרגלו די יפה לעבודה אבל עוד חסר להם הנסיון הדרוש, כדי להיות עצמאיים. לפי הנסיון של השנה אין הצוות בגודל מספיק לפי שזה דרוש, באופן מיוחד עם תנאי העבודה כמו שחם, דבר שמקשה מאד על העובדים הקיימים. הבעיה של תנאי דיור ושינה לעובדים במקום עוד עומדת בכל חריפותה, כולל העברת הצריף למקומו החדש, הקמתסככה למכוניות וכלים, מעבירי מים וגשרים ברשת הניקוז וכו' וכו'. בעית ההשקאה כלילה טרם מצאה את פתרונה, גם אם כבר גמרנו השנה בזה, ונצטרך לאורך ימים למצא סידור יותר נוח.

ישראל ד.

ובואכם לשלום

צאתכם לשלום

לדעת וחילאים
בחזרת מביקור הורים באר"ה,

לישראל ורחל ביציאתם
לשליחות התנועה לאנגליה,

ברוכים הבאים !

חזקו ואמצו במעשי ידיכם !

ייעור : השנה בקלטו אחוז יותר גבוה מכשנים קודמות הודות להשקאות המסודרות שהספקנו לתת לשתיים. לצוין לשבח השטח שנשטל בט"ו בשבט ע"י ילדי קב' עופר שהתפתח יותר לפה מיתר החלקות.

נוי : בדרך כלל מורגש, זה פעם ראשונה ההתפתחות של העצים בתוך השכונות וגם התחלנו בשתילת עצים בחלקות הריקות בין השכונות השונות, שלא מיועדות לבנייה בעתיד. זה עוזר בהרבה למראה ולנקיון המחנה. צריכים להדגיש שיש שטח אחד שעוד מחכה, זה שבע שנים, וטרם נגאל; נקווה שנספיק להתלבש עליו באביב הבא, המדובר הוא בעיגול בין הבתים ובתי דחק. נסינו לשתול דשא בעונה מאוחרת, ע"י כיתת עופר החדשה, ואפשר לסכם שהצלחנו במשימה.

גם בשטח העובדים יש שנוי לטובה, מאז שמרקי הצטרף לצוות הקבוע. אפשר כעת לתכנן בצורה יותר מסודרת, גם את השטחים וגם את ביצוע העבודה. אסתר ס.

יכולים לסכם את השנה שעברה ולכנותה שנת ברכה, ז"א שהיכולים עלו במקצת על המסוער ואפילו הגענו לשיאים בזנים מסויימים (בשזיפי מטלי ואוגדן הגענו ליכול של 4 טון לדונם); להלן רשימת היכולים :

הפרי	חיבול	לפי תוכנית	אשתקד
שזיפים	30	22.5	22.5
תפוחים	17.25	17	4
חבוסים	8	7	0.25
זיתים	3	6	0.3

ייעלנו את שיטות העבודה וירדנו באסיף הפרי מ-14 י"ע לטונה עי ל-10 י"ע בהורדת התפוחים, בו בזמן שבשזיפים ירדנו מ-11 1/2 י"ע ל-10 י"ע.

המטע בעצמו מניח את הדעת, והספקנו לעשות את כל העבודות בזמן ולא נפגשנו במחלות, אמנם לא הספקנו את הריסוסים לפי התוכנית, מחוסר מרסס מתאים.

לשנה הבאה מתכננים נטיעה נוספת של 80 עד 100 ד. (תפוחים 30, אגסים 20, אפרסקים 15 וטונות). בתכנון ההשקעות רוצים להכליל הקמת בית קירור של 100 טון וסככת אריזה לפרי. אחד הבעיות שטרם מצאה את פתרונה היא בעית העובדים הקבועים. כרגע יש 4 חברים והיתר שכירים. תוכנית העבודה מסתכמת ב-4000 י"ע.

קיימות מחשבות בעניין תעשיית לווי לענף, כגון ייבוש פרי ורסקים. זה פרק לפני עצמו והוא טרם התגבש די צרכו, נמסור יותר פרטים בהזדמנות אחרת. מקורים לרכוש השנה טרקטור פרגוסון 35, מרסס משוכלל ומכונת מיון, ותוכניתינו היא להגיע בתוך כמה שנים למטע של 600 ד.

תודתנו נתונה בזה, באופן מיוחד לילדים, לעזרה המסורה בזמן איסוף הפרי, ולחברים בעד ההיענות לגיוסים שהיה צורך לבצע בשנה האחרונה. זמי ב"צ.

אפילו שעוד לא גמרנו את הבציר במלואו, נשאר לנו עוד הזן הימנטיקה לשלוח בסוף החודש, בכל זאת אפשר כבר למסור כמה סיכומים. מסיבות שונות לא היה השנה הרבה פרי, סיבות שבחלקן היו תלויות בנו ובחלקן היו תלויות במקום; ולהלן אנסה לפרט אותן בסקרי את יכול כל זן וזן.

מדלין : אשתקד בצרנו משטח של 17 ד. יכול של 14 טון. השנה, אחרי ההרכבה באביב, נשאר 10 ד. שהניבו רק 5 טון, ירידה יחסית של שליש. הסיבות היו :

א. היבולים היו בדרך כלל חלשים השנה בכל הארץ.
ב. זרת - אי הפרייה של הפריחה. הבוצרים בטח יזכרו את האשכולות שבו עלו מספר הענבים הקטנים והלא מפותחים על מספר הענבים הגדולים. אשכול כזה אינו ראוי לשיווק, גם אם הוא טעים לאכילה.
ג. צפרים. - בזמן האחרון של הכדירה עולה, נוהגים להפסיק את הבציר, כדי

לחסוך בימי עבודה ומשאירים את הפרי ליקב, שמשלם לפי אחוז הסוכר בפרי, וכמובן מה הפרי יותר בשל עולה בו אחוז הסוכר. ראינו אבל שסכרינו יוצא בהפסד, מאחר שבזמן הבשלת הפרי משמט הוא מזון לכל עוף הטמים. קבלנו מחיר יותר טוב ביקב אבל הפסדנו 2 עד 3 טונות פרי בגלל זה.

מלכת הכרמים: יש לנו 34 ד. שהנליכו אשתקד 65 טון, השנה הורדנו 37 טון. ירידה של 45%. יש באפשרותינו להגדיל את היכול בשנה הבאה. אחרי שתענינו בחוץ על ירידת היכול נוכחנו לדעת שתופעת הירידה הגדולה והפתאומית היא דבר שכיח בזן זה, ואפשר להתגבר עליו על ידי שינוי בשיטת הזמירה. הפרי היה יפה מאד ונקי, גם גדול ולמזלינו היה אחוז הזרת קטן, בו בזמן שברוב חלקי הארץ, ובגליל במיוחד, הותקף דווקא זן זה על ידי תופעה זו. על ידי זה היתה ההתחרות בשוק נוחה יותר. גם למדנו לקח מהמדליין ולא חכינו יותר מדי זמן לפני שהתחלנו את משלוחי הפרי מסוג ב', בלי אריזה ובירור, למקומות בסביבה. בגלל הפרי היפה גם חסכנו הרבה י"ע בזמן הבציר.

שטלה: השנה הורידו 3 טון מחלקה של 2 1/2 ד. לעומת 3 1/2 טון אשתקד, ירידה של 15%. אין הרבה להעיר על הזן הזה, שהוא בדרך כלל טעים אבל קטן, ולכן לא מתקבל ברצון בשוק וגם לא משיג מחיר טוב. מתכוונים לחסל זן זה ולהרכיבו זנים אפיליים.

מוסקט המבורגי: הורדנו 11 טון מ-11 ד., בלי שינוי. עלינו עוד ללמוד איך לספל ביעילות בזן זה, היות ויש מקומות שעולים על היכולים שקבלנו מזן זה שנתיים רצופות. נשתדל ללמוד מנסיון והצלחת אחריים, וחובה עלינו להתמסר יותר על הריסוסים, שהנו גורם חשוב שהפוי יצא יותר נקי. השנה, מסיבות שלא ידועות לנו, הגיע הפרי להבשלה מכלי שיטחיר. זה גרם להעלת ימי העבודה בבציר עצמו ולירידה במחיר שהתקבל בשוק. אמנם זה לא עומד בראש דעגוננו אלא החיפוש לשיטות להגדלת היכול.

דנוג: מ-7 ד. קבלנו 1 1/4 טון כיכול ראשון. בהתחלה הערכנו את היכול ב-3 טון, עד שלקינו ממכת חזירי הבר וחברים. כמה שנוגע לחזירי הבר אפשר לספל בזה ע"י ציידים, למכת השנייה יש להעיר, שגם אם אנו מבינים שהחברים התרגלו לענבים, עד שהזן הזה מניב, ושברוב הכרם אין אז כבר פרי ראוי לשמו, יש בכל זאת לעשות זאת לפי שיטה, או על ידי חלוקת או בצורה אחרת, בכל אופן לא על ידי שרות עצמי. ראינו שיש סיכויים טובים לזן זה, הפרי הוא גדול ואשכול ענק, ויקח לנו שנתיים שלוש עד שנגיע ליכולים די טובים בחלקה זו, במיוחד שאפשר להשאירו על הגפן עד שהוא לגמרי בשל ולבצור אותו בבת אחת, חסכון ניכר בהוצאות הבציר, וגם שהוא נשמר טוב בקירור, אפילו לתקופה של 3 חדשים.

הימנטיקה: עוד מוקדם לנבא את היכולים, טרם בצרכנו, אבל הסיכויים הם טובים; הפרי גדול ויפה. נשאלת רק השאלה איך שהוא יבשיל (ראה 2 המכות של "דנוג"). יש רק 2 ד. לנסיון ולפי התוצאות נדע האם להגדיל או להפח זן אפיל אחר.

בסיכום יש לציין שצדקנו בפעולת ההרכבה של זן מדליין לדנוג. הוכח שזן המדליין לא משתלם לנו מכל הבחינות (מחיר, יכול, עבודה וכו'), בו בזמן שה"דנוג" מבטיח הרבה. יש עוד 12 ד. להרכיב אבל עוד לא ברור עם איזה זן. גם ראינו שחשיבות להתמסר על פעולת חסיון באותו השומת הלב שאנו מפנים ליתר הטיפולים בענף, ולפי דעתנו זה דורש חבר שיהיה אחראי לזה, אפשר להרכות במיליים בבעיה זו, אבל נסתפק הפעם.

לני.

סיכום יכולי הכרם בתשי"ז

חזן	ת ש י " ז			ת ש י " ז			ההפרש	
	השטח ד.	היכול טון	לדונג ק"ג	השטח ד.	היכול טון	לדונג ק"ג	+	-
מדליין	10	5	500	17	14	820	-	39
מלכת	34	3 1/2	1100	34	6 1/2	1900	-	48
מוסקט	11	11	1000	11	11	1000	-	-
שטלה	2 1/2	3	1200	2 1/2	3 1/2	1400	-	14
דנוג	7 1/2	1 1/4	165	-	-	-	-	-
הימנטיקה	2	טרם נבצרו	-	-	-	-	-	-

לשמואל ח.,
לאדם,

איחולים לרפואה שלימה ולהחלמה מהירה!

השנה אנו רואים את התוצאות של מחלת שחור השתן שתקפה את עורינו כחורף תשס"ז. הגענו לזה שבחודשי החורף יכולנו בקושי לספק חלב לתצרוכת ביתית. הגורם העיקרי היה חוסר כמעט מוחלט של אספקה, כך שבחודשים לצמבר עד אפריל לא ראה העדר חציר באיכות, וגם במשך 6 החודשים הראשונים היה מצב המזון המרוכז כמעט בלתי אפשרי. כידוע לחברים התנהלו ויונים בבית בגלל מצב זה באספקה והחלטנו לצמצם את העדר עד למינימום, ז"א להחזיק עדר בגודל המתאים לכמות האספקה שעומדת לרשותנו. בחודשים פברואר-מרץ היתה מכירה גדולה (רובו מהגידול) שאפשר לראות להלן בטבלאות בסעיפים על היחס בין פרות לעגלות. בקשר לגודל העדר בחולבות יש לציין שמספר החולבות לא השתנה מהתחלת השנה עד לסופה.

טבלת השוואה לגודל העדר ותנוכתו

שנת גידול	ממוצע שנת מוצעת לפרה בעדר ק"ג	שומן %	כמות החלב הכללית ליטר	היחס בעדר			
				התחלת השנה פרות עגלות	סוף השנה פרות עגלות	ממוצע שנת פרות עגלות	
תשס"ו	4377	3.79	166.522	-	-	39.2	46.0
תשס"ז	4120	3.82	150.523	-	-	37.7	46.3
תשס"ז	3100	3.72	95.516	43	35	31.8	34.3

אנחנו מנסים השנה לקיים את העדר בלי מספא ירוק (חוץ מסלק) בגלל המחירים הגבוהים בגידול המספא אצלנו. תקוותינו להעלות בשנת תשס"ח את תוכת העדר מ-3100 ק"ג עד ל-4500 ק"ג בקירוב. קשה מאד עכשיו לראות את זה כמציאות. היות וכמות החציר אולי ישנה אבל איכותה כה ירודה שאין הפרות יכולת לייצר חלב מקש וקוצים - פרט מחלק קטן של החציר שהוא מסוג ב'. יהיה עלינו, בשנת תשס"ח, שוב לבחון היטב את ענף הרפת לאור הנתונים שיתקבלו בסוף השנה. אם מחזיקים את הרפת על יסוד אספקת מספא יבש ותחמיץ יש הכרח שהחצית יהיה מסוג א', אחרת אין כל ערך בנסיובות.

יש לציין את מספר ימי העבודה שהושקעו על כל פרה ועגלה. עליה של 50% בכמות החלב כמעט ולא היתה משנה את המספר המצויין הזה. בהרכב האספקה יש לשים לב לכמות הגדולה של מזון מרוכז שהוא יותר מדי לפי כל חשבון. תקופת המרעה השנה היתה קצרה מאד - עלינו להאריך עונה זו עד למכסימום (תלוי בגשמים) , ולהגדיל עוד את כמויות התחמיץ וסלק; כמות החציר מספיקה - הטיב אבל לא בהחשבון. מצב העובדים לא טוב.

משח ב"ח.

פירוט האספקה וימי העבודה ברפת

שנת גידול	מספא ירוק	תחמיץ	מרעה טבעי	מספא מרוכז	אספקה לעדר באחוזים		אחוז הכמות שהעדר קיבל ב-%	ס"ח י"ע	י"ע שהושקעו על כל פרה/עגלה
					מספא מרוכז	מספא מרוכז			
תשס"ו	16	10	16	26	32	188.000	90.4	1089	22.7
תשס"ז	25	7	12	20	36	175.000	100.0	947	18.8
תשס"ז	16	15	8	19	42	135.000	90.0	576	13.6

לרל

צאן

עברה שנה קשה על עדרי הצאן ברוב חלקי הארץ. איחור הגשמים וגל הקור שבא לאחריהם, לא נתנו לצמחיה להתפתח כראוי. כתוצאה יצאנו למרעה יותר מחודש אחרי המועד הרגיל. ואם ירדנו מהתוכנית בתנובת החלב ב-10%, הרי אין בכך אלא ביטוי של תנאי האקלים היוצאים מן הכלל.

- היצור השנה :
1. חלב : 39.200 ליטר.
  2. בשר טלאים : 3.600 ק"ג.
  3. בשר כבשים : 1.350 ק"ג.
  4. מכירת סליות לגידול : 90 ראש
  5. מכירת בשר למטבח : (בשר טלאים : 94 ק"ג. בשר כבשים : 495 ק"ג. 589 ק"ג)
  6. צמר (אחרי הורדה של 10% בשביל קוצים וכו') : 660 ק"ג.
  7. זבל : מעל ל-200 ממ"ע זבל חרפי.
  8. בתוכניתנו למכור עוד החודש 12 כבשים מיותרות לאגודת הנוקדים

ס"ה הכנסות הענף מגיעות בערך ל-37.000 ל"י.
ס"ה ההוצאות, פרט לעבודה, מתקרבת ל-23.000 ל"י. (טעון עוד בדיקה).

במידה שמכירת 12 הכבשים תצא לפועל עוד החודש, נעמוד בהתחלת תשי"ח עם הרכב העדר כדלקמן (ראה טבלא). בסוף שנת תשי"ח אנו נגיע להרכב הסופי והמלא של העדר וכל גידול נוסף יחייב אז שינויים בדיר.

גודל העדר

שנת גידול	רחילות	שיות	אילים	ס"ה
1.10.53	257	101	10	368
1.10.54	292	101	11	404
1.10.55	351	18	11	380
1.10.56	334	56	11	401
1.10.57	339	62	9	410

מצבם הגופני והבריאות של הכבשים משביע רצון - העדר משמין יפה ברעים בשטחי השלף. זו השנה הראשונה שלא היה צורך לצאת לכפר בלוס. לפי כל הסימנים, עם סיקול שטחים נוספים במנסורה ובעמק מנסורה, לא נצטרך יותר לנדוד בחדשי הקיץ. בשטח העבודה הגענו להישגים, אפילו בקנה מידה ארצי.

טבלת השוואת העבודה

שנת גידול	ס"ה י"ע	מספר סולכות	י"ע לבאש חולבת
תשי"ד	1676	255	6.57
תשט"ו	1421	290	4.90
תשט"ז	1364	320	4.26
תשי"ז	1250	335	3.73

הערה: המקובל בין עדרי האגודה נע בין 4.0/4.5 לראש חולבת. לשנה הבאה בתוכניתנו להגיע ל-45.000 ליטרים. את זה ניתן להשיג ללא קושי בתנאים רגילים של הספקת אוכל מרוכז. כמובן קובעים בהרבה תנאי מזג האוויר וכוות המקצועי של הדועים. גורמים אלו נמצאים בידי אלוהים וועדת כוח אדם. הנרי.

מ פ י ה ט פ

יעל מבקשת משלומית, בגן רימון, לסדר את השולחנות וגם לספור את הצלחות. לבסוף הגננת שואלת אותה :
- כמה ספרה ?
- אינני יודעת, ספרתי בלחש !

מידנה

בבואי לסכם את עבודת הענף אינני יורט בדיוק מתי להתחיל, הרי הצלחת הענף בקדש את תלוי בהצלחתו, או הכשלותם בהשגים. לכן היות וקיים קשר הדוק בין תוכנית הגידול ועונות השנה, ופיקוד קטן באביב מביא לתזונה לכל תוכנית השנתית ולאי קיומו לפי כל פרטיו, דבר שמשתקף ביכולים.

החורף הארוך שעבר עלינו והמשלוחים ששלחנו בפברואר הביאו לנו שלא היו לנו בגים בגידול מתאים לאיכלוס באביב, בגלל זה גם השארנו את המילוי החורפי בברי-כות, שגדלו אבל באיטיות רבה. כשהגיעה עונת השפע בגרים בחודשים אפריל-מאי, תקופה שבו הועלתה המשקל המינימלי של הדג למשלוח כל כמה שבועות, פגרו הדגים אחרי השינויים וכך נסחבה עונת החורף ברוב הבריכות עד להתחלת חודש מאי. נוכחנו לדעת שזו לא שיטה ושיש להריק את הבריכות בחודשים פברואר-מרץ ולאכלסם מחדש, כדי לא להפסיד את חודשי האביב, שהם חודשי גידול שיא.

מהרגע שמלאנו את הבריכות מחדש היה לנו גידול יפה בשני השטחים, ונפעמים קשה היה לדעת איזה שטח עובד יותר טוב, החדש או הישן. בהשוואה בין שני השטחים שווים הם כמעט אחד לשני בגידול היומי לדונם.

השנה לא היו הפרעות בהספקה, דבר שנתן לנו לעבוד בשקט; היו אמנם זמנים שלא ידענו משבוע לשנייה מאיפה תבא האספקה הבאה, אבל זה לא הגיע להפסקה בהאכלה. ברם, לפי דעתי, יש מקום לבדיקה נוספת לשיטת ההאכלה לפי אחוזים, שהומלץ עליו בכמה כינוסי הארגון, היות בדבקינו לשיטה זו הגענו לפעמים להוצאות גדולות של אספקה שלא הצדיקו את עצמם בגידול. זה מסביר במקצת את הגידול במקדש המזון לעומת היבול.

בשטח העובדים חל שינוי ניכר לטובה בזה שיש לנו צוות פחות או יותר קבוע, אמנם, פרט לשני החברים הוותיקים, הם כולט שכירי, עם כל הכעיות הנובעות מזה בתיכנון העבודה, משלוחים וכו'. הגענו לכמה שכלולים בעבודה הודות להכנסתו לעבודה של הסנק החדש להובלת דגים בתוך הבריכות, שחוסר לנו זמן כהעמסה, פריקה, והובלה, בהובילו עד $2\frac{1}{4}$ טון דגים בבת אחת. חסרים עוד כמה כלים חשבים, שיש אמנם תוכנית לרכשם. חידוש גדול הנהגנו, כשטח המשלוחים לשוק, בהחליפנו את הסידור להובלה עם חמצן במערכת מוטורית שמפעילים קומפרסור אוויר. הדג מגיע יותר רענן ויותר חזק לשוק ונוסף לזה מביא הסידור החדש לחיסכון ניכר (עד ל-80%) - בהוצאות ההובלה (כנוין לעומת חמצן וקרר).

סיימנו כעת את עונת הקיץ בבריכות והן מלאות דגים שלפי תוכנית עורר ישווקו לפני החורף. לבטוח ברצוני למסור כמה מספרים סטטיסטיים על העבודה בשנה החולפת במסר 12 החודשים שחלפו הועברו במרוצת העבודה הסדירה.

במסר של 461 טון דגים.

נוסף לזה "טלפלו" בכמות של 575 טונות אספקה וזבלים.

פרטים סטטיסטיים על המדג

הפריט	תשי"ז	תשט"ז
1. אספקה :	334 טון	217 טון
2. זבלים : אורגניים :	148.5 "	149 "
חימיים :	46.5 "	46 "
סיד :	0.2 "	-
3. שיווק :	113.5 "	68.3 "
4. עבודה : אנשים :	2327 י"ע	1927 י"ע
מכונות :	1357 ש"ע	1071 ש"ע
טרקטורים :	532 "	298 "
5. י"ע לדונם/שנה :	4.6	5.2
6. שטח בעיבוד בפועל :	493 ד.	369 ד.
(בממוצע)		

טבלת השוואת היבולים

שנת גידול	יבול טון	לדונם ק"ג	שיווק טון	אספקה טון	יחס האספקה	ס"ה י"ע	י"ע לדונם
תשי"א	31.8	166	21.7	89	1: 2.7	1176	4.2
תשי"ב	27.5	96	28	73	1: 2.7	1388	5.0
תשי"ג	47.6	154	35.4	82	1: 1.7	1296	4.2
תשי"ד	59.0	206	65.5	146	1: 2.6	1978	6.8
תשט"ו	78.3	274	65	183	1: 2.3	1642	5.5
תשט"ז	94.6	256	68.3	217	1: 2.3	1924	5.2
תשי"ז	92.0	187	113.5	334	1: 3.6	2327	4.6

" ת ר ב ו ת " - הקיימת היא אצלינו ?

ישנם חברים שאמרו לא מזמן שלא כדאי לחשוב על "ניצחון הפנאי באופן פרטי או באופן מאורגן" כי חבר משק מוכן, אחרי יום עבודה ארוך, אחרי ששיחק עם ילדיו ואחרי טיטולים טובים לחדר האוכל, או לסינר העבודה, רק לשוב לחדר ולקרא בשקט או לפתוח את מקלט הרדיו, ושפעולה כלשהיא אינו בשבילו. לכן מה הטעם בארגון פעולות תרבותיות או חוגים דרמטיים וכדומה ?

.....

חברי משק, ככל בני אדם, מחפשים סיפוק בשלושה שטחים בערך :

- (1) סיפוק בעבודה.
- (2) סיפוק בגידול ובחינוך הדור החדש.
- (3) סיפוק בשעות הפנאי.

יש חברים שאינם מגיעים לסיפוק בשטח העבודה ובמוקדם או במאוחר עוזבים את הקיבוץ. יש כאלה שחולקים על חינוך ילדיהם - ואף אלה לעיתים עוזבים את המשק. ויש אחרים שלאחר זמן מה, אפילו כששבעו רצון, הן עם עבודתם והן עם מסגרת החינוך שהקיבוץ נותן לילדיהם, בכל זאת עוזבים את הקיבוץ. מדוע אלה האחרונים עוזבים ? האם מפני שחיי הקיבוץ נפלו מן האיריאל ? - אולי, אך כמדומני שחלק מן האכזבה נובעת מן הריקנות וההתנוונות שמצא בחיי התרבות במשק.

אנו לא פחות ולא יותר ממה שאנו נולדנו וחונכנו - בני המעמד הבינוני על כל שאיפותיו ותרבותו. למדנו ערכם של טיאטרון; סרט טוב, קונצרט ואפילו שיחה טובה שאינה רק רכילות. ולדברים האלו התווספו, דרך התנועה, או מחוץ לה, אמונה סוציאליסטית והרצון לקחת חלק פעיל בכניית ארצינו המוקמת. השנים הראשונות במרחק לא רב מן הגבול, ועל אדמה סלעית היו קשות למדי ואת אשר עשינו, עשינו טוב אם כי לא תמיד בלי שביעות. אבל כעת אם הגענו למצב כזה, שיגידו שחיי קיבוץ הנו הגנה על גבולות ישראל וייצור חקלאים טובים ותו לא, הנני נאלץ להסיק את המסקנה שאין חיי הקיבוץ מלאים, והן רק דרך מסוימת של מלחמה נגד תנאי קרקע קשים. התחנכנו לראשונה להאמין שחיי קיבוץ הם חיים מלאים, במלא המובן של המילה. האם אמונה זאת נתבררה ?

.....

חבר הגרעין והרווק בתוכיכך טוען "מה אעשה כלילות חורפיים כשחברים כבר לא יושבים אל הדשאים והגישה אליהם פחות קלה ואינפורמלית ? נמאס עלי שחית כוונות תה רק למען הרכילות, מה אעשה בחורף ? האם יסתגרו בחוריהם ויגיפו את הדלת לא רק נגד הקור אלא גם נגדי וכמוני ?" החך נקלוט השלמה ? לא נוכל לארגן כל איש במשק להשתתף בפעולה, ואין בזה שום טעם. הרי יש כאלה שתמיד, אפילו בנעוריהם שבאו פעולות מאורגנות, ויש שהשתתפותם סבילית (פסיבית) - כמאזינים או מסתכלים). אבל מה אם אלו שפעם היו פעילים ? קשה להאמין שהרחיקו את כל הדברים שמשכו אותם אז, בלי צער. את אלו יש לבקש לצאת לפעול ביחד. אין זה חשוב כמה שישתתפו - ספורט, חוג דרמטי, מקהלה, הקשבה להרצאות, סיורים בארץ להכרתה, שיעורים כבלט או בסיוף. העיקר שיוכיחו שיש לחיינו תוכן. משותף ולא רק שבאנו לגור ביחד בגלל מקרה, שמהותו נשכה מזמן. אנו לא הצורה היחידה של חקלאות בארץ - לזכות המושב והמושבה, ואף החווה הפרטית יש לזקוף הישגים. אך צורת חיינו מיוחדת היא ואין טעם להמשיך בה אם היא התרוקנה מתוכנה, כי לא מצאנו או חמצאנו אפשרויות לעשות וליצור ביחד.

אולי יש לגרש כל ישיבה לטעות העבודה, פרט לישיבות החשובות ביותר; אולי יש לבדוק האם הישגי עבודתנו יפלו אם נעבוד שעה פחות או לא. אין אנו יכולים להתפאר, כאז בתנועה : "נכנה פרוליטריון יהודי - ישראלית שיהיה משכיל ולא מעמד של בורים !" אף מסקנתו תישאר : "אני עייף מדי" או "אין לי פנאי".

.....

אולי זאת הבעיה המרכזית שעומדת לפני תנועת הקיבוצים היום. - יוסימון שחיי קיבוץ יש להם תוכן מספק או אחרת חיים זו תלך לאבדון. כלי דינמיות דבר לא קיים.

כי לא על הלחם לבד יחיה האדם. ....

אריק.

מפי הטף

ה"אכידור"ים נוסעים לשליחות לאנגליה ורחל מספרת להם את זה בערב אחד. צילה (בת 8) מתחילה לבכות, נעה (בת 6) קופצת עד לתקרה כזו בזמן שאין תגובה מעורר (בן 3). כשרחל אומרת לו עוד פעם שהוא נוסע לאנגליה הוא אומר :
- כן ? אז מי יהיה הנהג ? ...

מספרים מספרים

(מאת שלום נ.)

המבקר, בכואו למסק, מופנה באופן אוטומטי למזכירות. בדברו עם המזכיר הוא יופסק לסירוגין על ידי קולות מזירות ביותר, הבוקעות מהחדר הסמוך. זעקות כמנשמה בגיהנום, דפיקות, יללות, לפעמים גם רעש של דפיקות—הזה שמלונים אנחות וקטעי דיבור או אנחות: ווי, ווי. לפעמים גם נשמעת צחוק מסורף אחרי הערות מסוג זה: "אז אחד ואחד הם שלושה אצלך", הערות שכדרך כלל נגמרות ברעש גוף

שצונה בכבודות לאדמה ושנסחב לאורך ריצפת החדר החוצה.

המבקר שלנו (שבינתים מזיע במקצת), באס הוא כיישן, ימשיך בשיחתו עם המזכיר, כאילו לא שמע כלום, ואחר כך יסרב באדיבות ללון במקום. באס הוא אכל קצת יותר אמיץ הוא ישאל, אחרי כמה כוסות קפה וזריקות אומץ, מן המזכיר להסביר את הרעש מהחדר הסמוך. הלזה, שכבר התרגל לקולות עד כדי כך, שכבר לא מבחין בהם, אפילו לא יבין על מה שהוא מדבר, ואחרי שאלה נוספת יעיר: "אה זה! אל תשים לב, זה רק מנהל החשבונות שמנסה להוציא דו"ח ממרכז ענף; מנהלי ענפיו מחונכים בכשרון רב אחרי המחרישה אבל הדיוטים גמורים כשזה מגיע למספרים מסוימים (ופה הוא נעזר בתנועת יד, חיוך מסוים וסיקור עין).

אחרי פגישת היכרות לא רישמית עם מנהל החשבונות, עלי להסביר לקוראי מי ומה הוא זה, ומה חלקו במסגרת, המאורגנת להפליא, של החיים הקיבוציים. לפני שאגל אחד מן הייצורים הנדיר הזה (*ACCQUANTANUS EXTRAORDINARIUS* בלע"ז) לעיני הקהל, אנסה להסביר קצת מזעיר על ההרכב הפיננסי של הקיבוץ, במיוחד של מסק צעיר, כמו כפר הנשיא. זה דבר קשה מאד להסביר, אבל אל נא תתייעשו אם לא תבינו, הרי כמה מהמוחות הפיננסיים המעולים הבינלאומיים הסתגרו כבר לכמה ימים עם איזה גזבר של מסק צעיר, בנסותם לקבל הסבר מפורט על דרכי פעולתו, ויצאו מישיבות אלו המומים כמקבלי הלם.

כשהקיבוץ הצעיר או הגרעין עולה להתיישבות, אין לו בכלל, או רק קצת הון עצמי. מהתחלה הוא נעזר על ידי הסוכנות בקבלו הלוואה. לזמן ארוך ובריבית נמוכה, תקציב התיישבות. רואים את הקיבוץ כמספר מסוים של משפחות (יחידות) שכל אחת מהן תקבל כך וכך אדמה, כך וכך מים, צינורות השקאה, שיכון ודיר עבודה ובהמתו וכו', המספרים והכמויות מוענקים לפי כללים והוראות ידועים וסוכנות. היות ותקציב זה לא מתחיל אפילו לכסות את הצרכים הראשוניים של המסק המהפח-תח ורק בונה את המסגרת, נאלץ המסק לפנות למסדות אחרים להשגת הון נוסף. קודם פונים לממשלה, למסדות הלאומיים ולבנקים הגוונים שיעניקו הלוואות בפנאים פחות נוחים מאשר הסוכנות, בריבית יותר גבוהה ולזמן יותר קצר. מאחר שגם זה לא מספיק פונים לבנקים הפחות הגוונים, שלא מתייחסים ברצינות להוראות החוקיות בענין גובה הריבית ולבסוף גם למלווים בריבית, טובי הלב, ושמוכנים כל פעם לעזור, ושעיניהם יזלגו דמעות חנינים בגרפס ריבית של 20 עד 30%. בשלב זה עולה חוב המסק ועולה, והוא משלם הון בריבית; והוא גם קונה מזון וחומרים מסוחרים שמוכנים לתת קרדיט, אבל מחייבים עבור סחורתם, מחיר כפול מאשר מקומות הגוונים, כמו המשביר, כשענפי המסק עוד לא די מפותחים להרוויח את ההכנסה שמספיקה לקיום, פונים שוב לסוכנות ולמשרד החקלאות לעזרה כספית. שני מוסדות נהדרים אלו, שגם להם אין מקורות בלתי מוגבלות, מתחילות לפעול, ומגיעות ועדות ומשלחות לראות ולבדוק, שולחים את המסק מהאחד לשני, עד שלבסוף אחת מהן נותנת הלוואה מיוחדת, שגם היא לא מספיקה. ולא משנה הרבה במצב. לכן המסק פונה שוב לבנקים ולסוחרים, ומהסוחרים ללווים השונים והגלגל חוזר חלילה.

כל שנתיים שלוש בוחר המסק בגזבר, שמתפקידו לאזן את כל המבנה הכספי הרופף הזה, הוא בדרך כלל כהור צעיר בלי או עם קצת נסיון בענינים אלו, אבל הוא נצר למשפחה גליצאית, שהמסחר בסוסים הוא כבר בדמו ובמשפחתו זא מאות בשנים. הוא צריך להיות ערום, גמיש ושוויוצ, צריך גם לשלוט בשפה היידיש, היות וכל הבונוים במוסדות השונים, כספיים או אחרים, מדובבים בשפת האם, יידיש, כשמתיישבים בחדר האחורי לצ'זבט על כוס תה רוסי ולסיפור בדיחות מפולפלות. הוא צריך להקים מכנה כספי מסובך, שמצריך ריצות ונסיעות, דבר ראשון בבוקר, מעיר לעיר עם שקים, שטרות וניירות השוא מכנים או מוציא מהבנקים. פעולותיו משולבות, קשר בלתי נפרד, עם פעולות יתר הגזברים, וכשאחד שוגה יכול כל כנין הקלפים להתמוטט בין רגע, כל בוקר עולה להימסר מפה לפה, בין חברי אגודת נושאי התיקים מרח' אלנבי, ההודעה "כפר פלוצק התפוצץ!", שימריץ אותם לפעולה קדחתנית. שיחות טלפוניות רחופות, גיוס גזברים לשעבר וריצות מבוהלות כקסי ספשל מדו עד באר שבע, ועוד פעולות מסובכות שקשה לתארם.

השני במומחים הכספיים במסק הנו מרכז הקניות. עבודתו היא לקנות או להשיג במרוכז את הצרכים, החיוניים והמותרות, שהמסק דורש; מגפרורים וסכיני גילוח עד לזרעים וזבלים. גם הוא מתגורר במשך כל השבוע בעיר, פרט לימי שישי ושבת, שאז הוא מקבל את ההזמנות מהענפים השונים וממרכזי הועדות. בקבלו הזמנות אלו הוא זורק תיכף 50% מהם, שורף 20% נוספים בהדליקו מדורה בחדרו בחיפה, 10 אחוז אחרים הוא נודב לסוחר ה"אלטע שמטס" שעובר כל יום לפני המלון, והיתר הוא מח-לק לשניים, מחסיר את המספר הראשון שהוא חשב עליו בהתחלה, ומתחיל סוףסוף לבצע

את עורך ההזמנות שנשארו לפליטה בידו. גם הוא, כמו העזר שכנגדו בתל אביב, כדי למצא את הכספים הנחוצים, שלא תמיד עומדים לרשות הגזבר, צריך לבצע להטוטים פיננסיים כדי לגמור את השבוע ולא לחזור בידים ריקות הכיתה.

חבר נוסף בכלי קודש זה, הוא המזכיר, או מזכיר הפנים לפי כינויו הרשמי, שאחראי לחלוקת הכספים לקופת בית, לחברים לצרכי חופש או תרבות, וגם צריך להעניק סכום למרכז הענף המסכן, שעליו לנסוע העירה לקנות איזה חלק חילוף באותו הזמן שהוא לוגם כוס סודה.

עם השלישייה הקדושה זו, שרוכשים ומחלקים את הכסף "המזוהה", שניהם מהם בלהטו-טים מסוכנים, עם הסוכנות חבילות מעל חבילות של אישורים להלוואת שלה; בבנקים שמאשרים הלוואות וגם דורשים תשלומים; בסוחרים שמעבירים חשבוניותם שיש לבדוק בקפדנות, ואחרון אחרון חביב, חברינו במס ההכנסה שגורעים לקבל כספיו (מתי כבר יתעצפו ?), אתם יכולים להבין שיש צורך באיזה שהוא סוג של סדר ורישום. חוץ מזה יש גם החבר הפשוט בענף, שרוצה לדעת האם ענפו הרוויח או הפסיד במשך השנה, ויש גם עוד לערוך את תוכנית הגידולים בהתחלת, ולבדוק את ביצועו במשך השנה נוסף לצורך לשמירה על תקציב השירותים.

ופה נכנס לתמונה חברינו המיוזע : מנהל החשבונות והיות ורוב העבודות המפוזרות לעיל הם מתפקידו. הוא מקציב, בודק ורושם; עורך תוכנית לגידולים ומוסר את האינפורמציה הדרושה מתיקו; הוא מחשבן ורושם את הכספים שעוברים את הקופות השונות; בודק, מסכם ומנתח את רישום העבודה וגם מנתח את ההתקדמות בענפים השונים עליו למלא את הטופסים וחוזרים של הסוכנות, הממשלה, ובמיוחד של משרד החקלאות, ושל הבנקים. בסוף השנה הוא עורך את המאזן ודו"ח כספי, שנבדק אחר כך על ידי מנהל החשבונות מוסמך. בכל העבודה הזו הוא נעזר בסגל של 1 או 2 חברים/ות, לפי גודל המשק ומחזורו. בתוך הנהלת החשבונות יש חלוקת עבודה טבעית; בזמן שהוא מנתח, ממלא טופסים ופעולות כדלעיל, עסוק עוזרו ברישום וחישוב הפעולות הכספיות השונות, ובלעדי העבודה ההדגונית של העוזר אין למנהל בסיס לעבודתו.

וכעת נבקר ונבלה שם במשך יום שלם, יום עבודה טיפוסי, נניח באיזה יום שי רגיל. בשעה 6 (7 ?) הוא מגיע, בפנים חמוצים, ובמצב רוח ירוד ונוזף, למשרדו. שם, יחד עם יתר הסגל, עושים קצת התעמלות כמו 'הרמת עפרון כבד מעל לראש, 20 פעם' וכו'. לאחר זה, הוא כבר מרגיש קצת יותר טוב, במיוחד לאחר שתית כוס תה אנגלי, ושמיעת הרכילות האחרונה והחדישה, וכל אחד פונה לעבודתו. מס. 2 לרישום היומן והוא, מס. 1, מנסה למלא חוזר של מס ההכנסה, בגודל 20 דף, שזה חצי שנה הוא רוצה למלאו.

הכל כשורה עד ל-7.30, שאז מצלצל הטלפון ושעליו לסובב 3 פעמים את כל חצר המשקבצתו אחרי המזכיר, שלו מיוזעת השיחה. אחרי ארוחת הבוקר הוא שוב לוקח את החוזר ליד אבל נפסק על ידי מרכז הקניות, שבא עם חשבוניותיו השבועיות. בגמר בדיקת התעודות, חשבוניות, שקים; ולאחר הערה ששלוש פחות שתיים זה אחד, ולא עשר, כמו שהמרכז טוען, מוגשים לו הסיפורים המרהיבים על הטיפוסים השונים והמשונים שאפשר לפגוש בחיפה העיר, נוסף לדו"ח על הסרט האחרון שעליו לראות. בינתיים מנסה ידו של מנהלינו להגיע לסופס הנוגע כדי לגמור אותו.

לאחר שכבר זרקו את מרכז הקניות החוצה הוא מנסה שוב פעם להתרכז, אבל מופרע ע"י 3 שיחות טלפוניות, אחת אחרי השנייה, עבור חברים שהסתתרו בפינות הנידחות ביותר של המשק. הוא חוזר למשרדו, ושם כבר מחכה לו הגזבר. לאחר בדיקת חשבוניות, קופות, מסמכים וכו' הוא מוסר לו את הדואר, שבו כלל מורכב מהודעות נוסטיוניות או בית המשפט, ומקבל ממנו רשימת ההוראות לשבוע הבא. יש לשלוח שק לשמרל, לבדוק את החשבון של ברל, לעבור על רשימת התשלומים של ההלוואה הפלונית ולהכין את החומר לועדת הביקורת הפלמונית, שדרך עגב תבקר ביום ראשון. רוב ההוראות ממיית-סות לפרטים ולחומר שקבור זה שנים בתיקים מאובקים. לאחר שגמר אתו, וגם ממנו שמע כל מיני סיפורים על המתרחש בתל אביב, ובזמן שידו פוזלת שוב לסופס שלנו, מזכיר לו הגזבר שאנשי מס ההכנסה מבקשים ממנו איזה טופס ולמה שהוא עוד לא מילא אותו ?

לאחר שמנהל החשבונות חבש את ידו, הוא חוזר לעבודתו. בינתיים נכנס החצרן עם רשימת הסחורות שהגיעו או שעברו דרכו במשך החודש האחרון; לפי חילק אותם ועם מאות תעודות משלוח והובלה, שיש לבדוק נגד החשבונות שהתקבלו מהסוחרים.

השעה 11 - הפסקה לתה ואספירין. וגם לכמה רגעים של שיחה קלה לפני שהדואר מגיע. פותחים ומחלקים מכתבים, חשבוניות והודעות תשלום שיש לבדוק. כן, הגיע גם טופס חדש של מס ההכנסה, של 40 דף, שאפשר לשים הצידה. בינתיים דורש מרכז המשק, באופן דחוף, את פירוט כמויות האספקה שסופקו לבעלי החי במשך 7 השנים האחרונות. חמש דקות אחר כך נכנס נציג לשכת העבודה בראש פנה, עם רשימה ארוכה של שכירים, שיש לבדוק נגד כרטיסי העבודה, כדי להכין את התשלום. היות וכל השמות דמות אחת לשנייה כשתי טיפות מים; כדוגמה, הראשון הוא סליימן צדוק, השני הוא צדוק סליימן, השלישי סליימן בן צדוק, הרביעי צדוק בן ס... וכו'. עד סוף הרשימה עצם הפסקה פה ושם של שם כמו איברהים צדוק, יכול עבודה זו לארוך הרבה זמן ולהוסיף כמה שעות. שבת.

בינתיים נפתחת הדלת ורוח פרצים עוברת את החדר, שגורמת לקפיצות אלגנטיות מטעם מנהלינו בנסותו למנוע את פיזור ערימות הניירות מעל סולחנו על פני כל המשרד, וגם פעמון הטלפון מצצל לסירוגין, הגזברים צועקים והכלבים מיללים. ובסוף היום, כשהוא כבר חושב לגמור, ולחשואיר את הטופס הזה ולגמרו למחרת, נכנס מרכז ענף עם סיכום של כמה חדשי עבודה וריכוז פעולת ענפו. בדרך כלל מכוסה סיכום כזו כחמי שמן וגריז ומקושט בטביעות אצבעות וגם נכתב, כמה הנראה במבט ראשון, איזה

ניכ סודי של גזה ברברי באוגנדה העליונה. אבל פה, קורא יקר, התחלנו בסיפורינו, במידה והחזקת מעמד, בקריאת מאמרי, עד הלום.
אבל יש יום אחד בשנה שמפצה את מנהלינו על כל עמלו. הרי זה היום שצא מגיש את המאזן ודו"ח הכספי לאסיפה הכללית, ומסכם בו את הפעולות, כספיות או אחרות, של המשק, בשנה שחלפה. חדר האוכל מלא מפה לפה (לאחר שהמזכיר רמז בהודעה על האסיפה, ובאותיות קידוש לבנה, שידונו בסעיף סודי, לפי הנוסח בהא: סדר סייף - 1. דו"ח המזכירות על התנהגות הכלת מוסרית של חבר משה שמרל, דו"ח כספי).

בעזרת לוח שחור, או באמצעות דפים מודפסים שחולקו לכל חבר בהיכנסו לחדר האוכל, הוא מתחיל את הדו"ח. הרצאתו מלאה מילים וביטויים בלתי מוכנים, כמו "אקטיב - פסיב", "הון וריבית דריבית", "הפחתות ועליית ערך", "אמוטיזציה וטכילי-זציה" וכו' וכו'. הקהל, שבהתחלה מנסה לפרוץ החרצה, מוצאת את הדלתות נעולות על סורג וברית. כלית ברירה מתנחמים בגורלם ומתכוונים לכמה שעות שינה בציכור. ולכן, וכליוני רעש נחירות שונות, עם לפעמים איזה שיעול, אנחה או עיטוש, מוסר מנהל החשבונות על עבודתו. והאדם הצעיר ושקט הזה, שיושב כל השנה מאחורי דפים מאובקים, בעיניו בספרים, נהפך למדינאי זקן שצועק ורועש. קומתו הזדקפה, ובעמדו ישר ובבטחון, מבצעות ידיו תנצצות ועיגולים שונות ומשונות; משפתיו נשפך מסול של מילים ומספרים, עובדות והשערות, הסכמות וביקורות. ורק החש היחידי עוד ער, מוקסם על ידי עיניו השחורות והחודרות.

הוא אביר תקופת הכיור שלנו שמסתער על תחנות הרנה של האריות. במשך 364 ימים בשנה אימץ את עיניו, חירר את עפרונותיו, רשרש בניירותיו, כרך חשבונות וענה לטלפון, הדריך את מרכזי הענפים, פייס את הגזברים ורשט את היסטורית המשק בתוך תיקיו שיעלו אבק. אבל היום ה-365 הוא יומו, שיא עבודתו ופצוי לחוסר או מיעוט שערותיו.
וכך נשאר אותו, שקוע בסקירתו, שקט ובטוח, מאושר ושמת; כי מחר מתחילה השנה חדשה והוא יצטרך לשקוע מחדש בביצה העכורה והאפילה של פעולות כספיות, של חשבונות שלא שולמו, ושל מרכזי ענפים אנאלפביתיים.

לשליח היוצא

מה, שוב מסיבת פרידה לשליח ?
האם עוד קבוצת חלוצים הוא מבטיח ?
שממט יגיעו יאן להניח,
אבל כראא, אולי פעם יצליח.

.....
שלחנו שליחים כבר לכל התפוצות,
וציפינו תמורת זה הרכה תוצאות,
אבל עד כה חכיבו לשגא לכל הקבוצות
ולא יצאו להוצאתם מכל הארצות.

תתארו לכם איזה תוהו וכוהו,
בלגן שעוד לא ראיתם כמוהו,
לו כל חבר הביא מארצו הוא
קבוצת חלוצים, שלמשק באו.

שליח ראשון נשלח לצרפת,
טוב שחזר עם ידיים ריקות כמעט,
כי תארי לכם לו ביום המחרת
170 צי - 170 פה בבת אחת.

במזכירות, כל שבוע בפתחת הדיון
היו מביאים הצבעת אי-אימון,
ובמסיבות חברים היו כבר מזמן
נוטשים את הסלונים ורוקדים את הקן-קן,
ובחדר האוכל היו משתגעים
יום יום לאכול מרק צפרדעים.

לאחר זאת צצה הצעה מקורית
נשלח שליח לארצות הברית,
אולי בעלי הון יבואו למשקיבו,
לפחות לשפר קצת את מצב כספיו;
הילכו מתירדים עם כל מנהלי הבנקים
רק הורות להשלמה של היינקים".

אכל סופה של שליחות זו הוא מר. לדאכוננינו,
כי לא חלוצים, ולא שליח חזרו אלינו.
המחשבה של ינקים כאן עוורה בנו פחד,
כי לא ידענו איך נסתדר יחד;

המפעל היה מייצר מצמדים מפלסטיק,
ובמטבח היו מכינים יום יום פשסת מסטיק.
חוץ מזה היינו צריכים להתרגל
שכל חבר יתפך למנהל,
וקמנהג שלהם הקי גרוט
ס'ט רק 30 שעות עבודה בטבוע;

אז שלחנו שליח לאוסטר-ליה,
ידענו שמשם לא תבא שום-עליה,
ולו הגיעו הנה כמה חברים
היו ממילא מיד חוזרים.

על קנדה ומרוקו אין מה לדבר,
אף משם לא הגיע הנה אף חבר.
לכן המוצא האחרון הוא האנגלים,
כן, בריטניה, השולטת על הגלים.

הגל הראשון כבר נמצא פה ו -
מחכה בצפיה לאחרים שיבואו;
לכן ישראל, תמשיך בגלגול,
אבל תזכור שאין לעבור את הגבול.

אל תשלח יותר מחבר או שניים
שיגיעו למשק כל שנתיים,
וכשתחזור אל המשק, בלב צעיר,
תקלט שוב בעבודתך הקבועה כמזכיר.

אד"י
(לקט ממסיבת הפרידה)

.....